N°. 56. A°. 1843.

VRIJDAG, den 14den JULIJ.



Nieuwe Surinaamsche Courant.

Buitenlandsche Nieuwstijdingen.

BELGIE.

BRUSSEL, 12 Mei.

Een zeer noodlottig ongeluk het welk aan dat op den spoorweg van Versailles doet denken, is dezer dagen op den spoorweg tusschen Landen en Waremme voorgevallen. Op het oogenblik dat het konvooi, 't welk des morgens ten half acht ure van Luik was vertrokken, ter hoogte van Gengolom, bij Landen was gekomen, zagen twee wachters, die bij een wagen, waarin koopwaren geladen waren en die de tweede van het konvooi was, waren geplaatst, dat de wagen met rook werd gevuld. Zij verplaatsten de pakken om de oorzaak te ontdekken, toen plotseling de vlam uitbrak en hen geheel omgaf. Terstond gaven zij sein om op te houden, waaraan de machinist door een fluitsignaal onmiddelijk gevolg gaf.

Op het gerucht staken de meeste reizigers het hoofd uit de rijtuigen en zagen dat een groote vlam door den wind voortgedreven, langs de voorste rijtuigen heensloeg. Verschrikt schreeuwen sommigen van angst het uit, anderen springen verbijsterd op den grond, worden gewond, of blijven dood op de plaats. Twee reizigers echter en twee wachters die hunne tegenwoordigheid van geest behouden, klemmen zich met kracht aan de portieren om te beletten dat er iemand uitsprong; weinige oogenblikken later hield het konvooi stil, de verbrande wagen werd van de overige gescheiden en iedereen kon zonder gevaar uit de wagens klimmen.

Veertien reizigers die uit de wagens gesprongen waren, zijn min of meer gekwetst, vier reizigers en een wachter, te weten: de heer Lambermont en mejufvr. Coune, beiden uit Luik, de heer Tingers van Aken, de heer Hennebert, kandidaat in de geneeskunde aan de hooge school te Luik, en de wachter Verherst, hebben hun leven bij den val verloren. Er was linnen op het konvooi; de eerste verbindingen werden terstond op de plaats gedaan vervolgens de gekwetsten in rijtuigen naar Luik vervoerd. Sommigen konden de reis met het konvooi voortzetten, dat des middags ten half vier ure te Brussel kwam.

Omtrent de eigenlijke oorzaak van het ongeluk verliest men zich nog in gissingen. *L'Indépendant* onderstelt dat een stuk gloeijende kool van de locomotief op de houten lijst bij de raders gekomen is, het houten beschot spoedig doorgebrand heeft en het vuur zich alzoo aan ligt ontbrandbare goederen in den wagen medegedeeld heeft.— De schrik der reizigers, die voor velen zoo noodlottig geweest is; werd daardoor te meer opgewekt, dat de vlammen van den brandenden wagen, bij het nog voortgaan van den trein, ook de volgende wagens bereikten, zoodat het verlakwerk tot den negenden wagen toe verbrand of verschroeid werd.

Het ongeluk heeft voor het overige geen stoornis in de dienst te weeg gebragt, daar de toevloed van reizigers op den spoorweg naar Luik den volgenden dag even groot was als te voren.

— Men is in Engeland op het punt, om met eenen stoomtoestel de lucht te doorklieven. Velen lagchen om de dwaze onderneming. Anderen, die gezien hebben, wat er door middel van stoom reeds gedaan is, verwonderen er zich niet over en roepen: vooruit! Den Atlantischen oceaan met stoomschepen over te steken werd voor weinige jaren ook eene onmogelijkheid gerekend. De onderneming werd in Engeland door Doctor Ladner, een' man van veel gezag, bestreden, hij schreef er niet alleen tegen, maar begaf zich in persoon naar Bristol en verklaarde, in eene openbare zitting, dat het oversteken van den oceaan een even onzinnige voornemen was, als om naar de maan te reizen. De lieden van Bristol rustten intusschen de *Great Western* uit, en korten tijd daarna las men in dezelfde zaal, waar Doctor Ladner, zijne redevoering gehouden had, de aankondiging van het vertrek, zoo te Bristol als te Nieuw-York op bepaalde dagen. Dit schip moest (gelijk wij in het Tijdschrift lezen, waaruit deze bijzonderheden genomen zijn) op zijn steven het beeld van Vulcanus hebben, die Neptunus bij zijnen baard voorttrekt en Aeolus onder zijne voeten houdt. Sedert begon men met ernst aan de eigenschappen van het ijzer te denken en aan de voordeelen, die het boven het hout heeft. De ondervinding heeft getoond dat het ligter, sterker is, meer weerstand biedt aan de werking van het water, minder onderhevig aan het bederf is, en bij het stranden minder lijdt. Men heeft getwist, wien de eer dezer nuttige uitvinding toekomt en noemt onderscheidene namen; maar het is zeker, dat zij reeds voor eeuwen bij de Chinezen in praktijk is gebragt. Het voordeel van het ijzer was bij gewone zeilschepen genoegzaam gebleken, toen de maatschappij van de *Great-Western* besloot, een stoomschip van ijzer op eene schaal te bouwen. Het werd eerst de *Mammouth*, thans de *Great-Britain* genoemd, en de bouwmeester (die ongelukkig voor het voltooijen van zijn werk gestorven is) heeft verzekerd, dat het in tien dagen den Atlantischen oceaan zal kunnen oversteken. De middelbare tijd van overvaart bij de *Great-Western* was 15 dagen 14 uren voor de heen-, en 13 dagen 17 uren voor terugreis. De *Great-Britain* is geheel van ijzer, behalve de binnenplanken en de afschutsels der kabinetten; 1500 tonnen ijzer zijn er toe gebruikt. Er zijn 4 groote algemeene zalen in, 2 ruime zalen voor de vrouwen en 180 kabinetten voor de passagiers, zonder de verblijfplaatsen voor de equipage. De hoofdzaal heeft 108 v. lengte, 32 breedte en 8½ hoogte; buiten deze ruimte voor het personeel kan het schip 1000 tonnen kolen en 1200 tonnen koopwaren bergen. Er zijn drie ketels, die 200 tonnen water bevatten, gestookt door 24 fornuizen, in werking brengende 4 machines elk van 250 paardenkracht. Hetgeen als eene stoute en wezenlijke verbetering wordt aangezien is de toepassing der schroef van Archimedes. Door het buiten gebruik brengen der scheepraderen aan de zijden, heeft men het schip van eenen onnoodigen last kunnen ontslaan, heeft men ruimte gewonnen, en kan men met die mindere breedte in naauwer havens binnenloopen, buiten welke men anders moest blyven liggen. Overigens heeft het schip zes masten met zeilen, om ook hiervan gebruik te kunnen maken.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, 10 Mei.

Omtrent de gebeurtenissen op Sint Domingo, heeft men thans nadere tijdingen. Het leger der zoogenaamde Patriotten, onder de generaals Herard, Riviera en Lazarre, was toen, veertienduizend man sterk, te Port au Prince binnengerukt en uit het zuiden werd nog eene andere divisie verwacht. De omwenteling heeft zich door de strikste krijgstucht onder de troepen en het eerbiedigen van personen en eigendommen gekenmerkt. Wie president der Republiek zou worden bleef nog onbeslist, naardien verscheiden mannen van invloed, en daaronder Herard, de eerste aanlegger der revolutie, zelf, geweigerd hadden zich met dien post te belasten. Den 10den Maart was eene proclamatie uitgevaardigd, in welke de president Boyer als de oorzaak van algemeene onkunde en ellende, en als vijand van het Vaderland aangeklaagd en nevens eenige andere aan het vonnis van eene jurij onderworpen werd. Van al deze beschuldigden heeft men echter alleen den divisie-generaal Borgella en den brigade-generaal Riche in handen kunnen krijgen en gekerkerd, naardien Boyer en de overigen, gelijk men weet, naar Jamaica uitgeweken zijn.

Den 19 den was eene commissie van vijf en twintig leden benoemd om tot handhaving van de openbare orde, tot op de benoeming van een President, met soortgelijke commissien in andere steden zamen te werken; den volgenden dag werd eene provisionele volkscommissie van zeven leden zamengesteld, en deze laatste vormde weder, in overeenstemming met de aanzienlijkste ingezetenen, den 21sten een provisioneel gouvernement van vijf leden zijnde de voormalige secretaris van staat Imbert, de heer Pilia, de generaal l'Amitié en de senateurs Paul en Dieudonné.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 Mei.

De inwijding van den ijzeren spoorweg van Parijs naar Orleans, die den 2den Mei heeft plaats gehad, is den 3den gevolgd door die van den ijzeren spoorweg van Parijs naar Rouaan. Ook nu weder hebben de hertogen van Nemours en van Montpensier tot den feesttrein behoord, die den weg het eerst heeft bereden. Te Rouaan zijn schitterende feesten ter eere dier beide koningszonen gegeven, en den 4den zijn zij, mede langs den spoorweg, in goeden welstand te Parijs teruggekeerd. De spoorweg van Parijs naar Rouan is 136.000 meters of Fransche uren, van 4000 meters ieder, lang. Hij gaat viermaal de Seine over en heeft vijf tunnels, waarvan er een niet minder dan 2625 meters lang

ls. Men rekent dat dit werk 38 millioen franken gekost heeft. Het is met bewonderenswaardige snelheid tot stand gebragt, daar men eerst den 1sten Mei 1842 daaraan is beginnen te arbeiden. De voornaamste eer daarvan komt aan den Engelschen ingenieur Locke toe. Even als met den spoorweg van Parijs naar Orleans, heeft ook met dezen eene plegtige inzegening door den Bisschop plaats gehad. Alle uitzigten zijn er, dat de weg van Parijs naar Rouaan spoedig tot Havre verlengd zal zijn, zoodat alsdan, zeggen de Fransche bladen, de droom om Parijs tot eene zeehaven te verheffen, verwezenlijkt zal zijn.

— Berigten van de Kaap de Goede Hoop, tot den 3 Februarij, melden, dat de twisten tusschen de uitgewekene Boeren en de Kaffers toen voor zoo verre men wist nog voortduurden, en had een gedeelte der eersten zich andermaal bij de Allemanedrift vertoond, om Adam Kok aan te vallen, op wiens land zij aanspraak maken, en die het raadzaam geacht had, eene soort van wapenstilstand met hen te sluiten. Men dacht in de Kaapstad, dat de zaken niet geheel vereffend zouden kunnen worden, zoo lang geen meerdere troepen aangerukt en bepaalde bevelen uit het Moederland ontvangen waren.

— In Parijs is eene spotprent verschenen op de suikerkwestie. De inlandsche suikerfabriekatie is er als een bedlegerig, door ziekte zeer vermagerd man voorgesteld. Regts van hem staan de fabrikanten van beenzwart en machines, de eigenaars van steenkolenmijnen, de raffinadeurs en de landeigenaars, die allen welgedaan zijn en den zieke toeroepen: *Leef!* Links zijn de schatkist, de zeevaart, de kolonien en zeehavens voorgesteld, die uit al hunne magt roepen: *Sterf!* Achter hem staat een minister die hem veertig millioen aanbiedt. Een Commissionnair, gezond en vergenoegd, ledigt de zakken van den zieke in die van de fabriekanten van beenzwart en machines, zeggende: *Houdt maar vol Heeren; er is wel niet veel meer, maar er is toch nog wat.*

— Naar het schijnt — leest men in een der Parijsche bladen — is het thans stellig beslist, dat Frankrijk een gezantschap naar China zenden zal. De heer Lagrenée, thans gevolmagtigd minister in Griekenland, zal aan het hoofd daarvan staan. Hij zal den heer Eugène Ney tot eersten secretaris hebben. Nog doodverwt men twee andere jeugdige diplomaten om, een deel van deze bezending uit te maken, men voegt er bij, dat verscheidene jongelieden, die tot de eerste familien des lands behooren, het gezantschap als honoraire attachés zullen vergezellen. Men gelooft, dat het grantschap in het begin van Junij naar China vertrekken zal.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, 7 Mei.

Van Alexandria wordt gemeld:

Wij hopen, dat Mehemed - Ali spoedig terugkeeren en den zomer hier doorbrengen zal. In Kaïro was de sluwe grijsaard niet ledig; hij heeft daar eenen hevigen storm bezworen. Sherif pacha, die als een meester in de folterkunst ook reeds in Europa bekend is, werd van zijn ambt ontzet, en bevind zich nu met de geheele tafelronde des raads in gevangenschap. Men wendt voor, dat deze heeren zich veroorloofd hebben het volk nog meer uit te persen dan Mehemed - Ali hun toestond. Kwade tongen en wel - onderrigte ooren geven echter eene andere uitlegging aan de geschiedenis. Volgens hen zou dezelve in niets minder dan in eene zamenzwering tegen den vice - koning en Ibrahim bestaan hebben. Of dezelve ten gunste des Sultans dan wel van Abbas - pacha moest strekken, is onzeker. Sherif - pacha werd vroeger op bevel des sultans afgezet, reden genoeg voor Mehemed - Ali om hem aan het hoofd eener administratie te plaatsen, en wederom reden genoeg voor den Turkschen scherif om zijnen weldoener te verraden, ten einde zich bij den padischah bemind te maken. Hoe zoodanige katastrofe echter geheim kon blijven of verstikt worden, zonder dat de ware toedragt uitlekte, is alleen begrijpelijk wanneer men den sluwen, grijzen satraap kent. Hij weet, dat hij geene gestrengheid mag uitoefenen, om geene terugwerking te gevoelen, daarom geeft hij zich den schijn van zachtheid, om zijne vijanden eerst van hunne posten te verwijderen, en hen aan de openbaarheid te onttrekken. Voor het overige behoeven wij niet bezorgd te zijn: de naaste toekomst zal ons genoegzaam ligt geven.

— In de dagbladen leest men het volgende berigt van de Oostzee:

»De tegenstand, dien de maatregelen der russische regering om hare Oostzee provincien tot geheel russische gewesten te maken aldaar ontmoeten, verwekt in Petersburg groote ontevredenheid. Nog ontevredener is men echter over den geest, die zich sedert eenigen tijd niet alleen aan de hoogeschool te Dorpat, maar ook bij de hoogere klassen der maatschappij, door de steeds toenemende belangstelling in de duitsche aangelegenheden openbaart, en dien men niet zonder reden als den voornamen hinderpaal tegen de verwezenlijking van de wenschen der russische regering beschouwt. Daartegen zullen nu, naar men zegt, eer lang gestrenge maatregelen genomen worden. Onder dezelve noemt men de terugroeping van alle zich buiten 's lands bevinde ingezetenen onzer gewesten, afschaffing der protestantsche synodale vergaderingen, eene nieuwe organisatie der hoogeschool te Dorpat en verwijdering van eenige hoogleeraren, die der regering mishagen. Tot nog toe zijn dit wel slechts geruchten, veroorzaakt door bedreiging van ambtenaren, die onlangs uit Petersburg herwaarts gekomen zijn; maar, naar hetgeen wij in den laatsten tijd reeds ondervonden hebben is daarin niets onwaarschijnlijks gelegen. Wat ons intusschen ook boven het hoofd hangen mogen, de Russen zullen hun oogmerk niet bereiken. Getrouw zullen de Duitschers aan hunne godsdienst en nationaliteit vasthouden. Vroeger ontbrak het niet aan de zulken, die zich beijverden om zich, ook wat de nationaliteit betreft, als goede Russen te doen voorkomen; maar hieromtrent heeft in den jongsten tijd eene merkbare verandering plaats gehad, die zich niet door onwettige pogingen en geheime woelingen openbaart, maar door belangstelling voor de verdediging van de godsdienst onzer vaderen, de nationale regten, taal en zeden. Mogt het ons bij den strijd, dien wij te gemoet gaan, ook aan de deelneming onzer duitsche broeders niet ontbreken.

— Het kasteel Pozzallo, op het eiland Sicilie, is dezer dagen in de lucht gesprongen, doordien de bliksem in de kruidkamer sloeg alwaar 12 centenaars buskruid lagen. In eene in de nabijheid staande kerk, van welke het dak is weggeslagen, was de godsdienstoefening kort te voren geëindigd, zoo dat slechts twee personen zijn omgekomen; anders zouden bij dit onheil eenige honderden menschen het leven hebben kunnen verliezen.

ADVERTENTIËN.

Wordt door deze aan het Publiek kennis gegeven, dat bij de *Commissie van Geneeskundig onderzoek en toevoorzigt* van het Gouvernement Generaal is ontvangen *versche* **KOEPOKSTOF,** van welke aan elk der Geneesheeren en Heelmeesters een gedeelte is verstrekt worden, waardoor er gelegenheid is dit heilzaam behoedmiddel gebruik kunnen maken.

Op last des Voorzitters van bo genoemde Commissie,
De Secretaris,
JOHs. ABRAHAMSZ.

Pronuntiate van Dictums

bij het Collegie van Commissarissen het Departement der *Onbeheerdn Boed* op Zaturdag den *vijftienden* Julij staande, des voormiddags om *negen* van de Boedels: VOLKERT VAN HA Jz., PIETER JOHANNES HANENBER CHRISTINA CHARLOTTA BRED BACH, HENRY BRIDGWATER, HE RIETTA MARIA WISMAN en CA FRIEDRICH SUSSMILCH.

Paramaribo, den 12 Julij 1843.
De Secretaris,
F. C. COBLIJN.

(19350) De ondergeteekenden, verwi tigen bij deze, dat hunne Firma v *RIES & TABAK*, sedert *gisteren* op houden heeft te bestaan, en dat zij de Wel Ed. Heer Mr. C. HEILBRON, t invordering hunner Schuldvorderingen gemagtigd hebben.

Paramaribo, den 13 Julij 1843.
J. S. RIES.
G. J. TABAK.

(19371) De ondergeteekende heeft p de laatst gearriveerde Schepen ontvange en presenteert te Koop *voor verminderd prijzen à KONTANT:*

Eene geassorteerde partij MANUFACTU REN, *versche* Boter, Santiesche Korinten Specerijen, Patent Olie in groote pullen extra kwaliteit Roode Wijn in kisten dito RHIJN WIJN van 1830, MADER WIJN per dozijn, en meer ande *GOEDEREN.*

Hij berigt tevens, voornemens te zij binnen korten tijd de Kolonie te verlaten en verzoekt alzoo ten vriendelijkste allen die deugdelijke vorderingen ten zijne laste hebben, betaling te komen ontvangen terwijl hij zijne *Debiteuren* aanmaant om hun verschuldigde te voldoen, ten einde alle onaangename geregtelijke vervolgingen te vermijden.

Paramaribo, den 6 Julij 1843.
JB. VOET.

Scheepstijdingen.

UITGEKLAARD.

Den 12den dezer, de Engelsche Sloep Sylph, Kapt. J. G. Caple, naar Berbice.

Idem, de Nd. Am. Brik Teeumseh, Kapt. J. Pendleton, naar Boston, lading: 300 vaten Melassie.

Den 13den, het Schip Harmonie, Kapt. C. A. Schönbeck, naar Amsterdam, lading: 371 vaten Suiker, 23 balen schoone en 24 dito vuile Katoen en 100 bossen Kwassie Hout.

Idem, het Schip Wilhelmina, Kapt. J. N. Klint, naar Amsterdam, lading: 470 vaten Suiker, 34 balen schoone en 4 dito vuile Katoen, 2130 ℔ oud Koper en 1 vat Huiden.

In het Neder - district *Nickerie:*

Den 12den Junij ll. het Schip Adolf Frederik, Kapt. G. Zwanenburg, naar Amsterdam, lading: 298 vaten Suiker, 87 balen heele en 23 dito gebroken Koffij en 13 balen schoone Katoen.

Den 14den, de Nd. Am. Brik Tallmadge, Kapt. Waite, naar Portland, lading: 179 vaten Melassie.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van BOON & C°.